



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Biennii Peripatetici

Complectens Quæstiones Logicales Una Cum Institutionibus Dialecticis Ad Antiquorum Recentiorumque Mentem Resolutas, Nec Non Juxta Modernam Scholarum Peripateticarum Methodum Elaboratas & Explicatas

Kretz, Marquard

Herbipoli, 1749

§. 2. An res sint objectum materiale Logicæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52248)

§. II.

An res sint Objectum materiale Logica?

44. *Nota 1.* Res considerari potest vel primò intentionaliter, vel secundò intentionaliter. Res *primò intentionaliter* sumpta (quæ etiam *Conceptus objectivus* dicitur) est res non affecta denominatione logicâ; sive prout est à parte rei independenter ab intellectu. v. g. Homo consideratus ùt animal rationale. Res *secundò intentionaliter* sumpta est res affecta denominatione Logicâ, v. g. Homo consideratus ùt species, ùt universale, ùt subjectum vel prædicatum &c.

45. *Nota 2.* Res secundò intentionaliter sumpta dicit tria. 1. suum significatum reale, quod habet ex institutione. 2. Denominationem Logicæ v. g. Universalitatem. 3. Secundariò extrinsecè & in obliquo cognitionem intellectûs tribuentem talem denominationem.

Status quæstionis est: An res primò aut saltem secundò intentionaliter sumptæ sint objectum materiale Logicæ, idque *proximum, immediatum & per se?*

46. *Dico.* Nec res primò, nec secundò intentionaliter sumptæ sunt objectum materiale Logicæ proximum, immediatum & per se. *Ratio 1. partis* est: Objectum materiale proximum Logicæ & immediatum est, in quod illa immediatè introducit suum objectum formale, sive rectitudinem logicam: sed in res primò intentionaliter sumptas, vel in *Conceptus objectivos* Logica non introducit suam re-

ctitudinem; ergo. *Major* patet ex definitione objecti materialis immediati. *Minor* etiam negari nequit; quia aliàs Logica introduceret suam rectitudinem in hominem, Leonem &c. quod manifestè falsum est. *Ratio 2. partis* est: quia res secundò intentionaliter sumptæ nullo modo sunt immediatè dirigibiles à Logica. *Prob. 1.* non sunt dirigibiles à Logica secundum suum significatum reale; hoc enim habent independentè ab omni Logica. 2. Non sunt dirigibiles à Logica secundum denominationem logicam, v. g. Universalitatem; *Universalitas* enim non est dirigibilis, sed cognitio intellectûs Universalizans, sive tribuens talem denominationem. Ad hæc Logica non intendit per se, & ex fine suo intrinseco, ut res denominentur rectè cognitæ, v. g. *prædicatum, subiectum, definitum*, & quæ sunt alia huiusmodi concreta secundò intentionalia, ex rebus & cognitione recta coalescentia; sed habità præcisè cognitione logicè rectà acquiescit. *Confir.* hæc thesis ex Aristotele, qui definiens definitionem, argumentationem &c. utitur nomine *Oratio*, qualis certè non est definitio vel argumentatio objectiva, sive res & objectum definitionis vel argumentationis; sed definitio formalis, id est, operatio mentis definiens.

47. *Obj. 1.* Hæc regula: *Definitio debet esse convertibilis cum definitio*, habet pro objecto res; ergo res sunt objectum Logicæ. *Prob. Ant.* Hæc regula habet pro objecto id, quod est convertibile cum definito; sed solæ
res

res sunt convertibiles cum definito, non autem cognitio; dicere enim non possum: Cognitio est homo, & homo est Cognitio; Sed sic dicere debeo: Animal rationale est homo, & homo est animal rationale. Ergo hæc regula habet pro objecto res. *R. D. probat. min.* Cognitio entitativè sumpta nequit. esse convertibilis cum definito C. repræsentativè sumpta. N. Vult nimirum hæc regula, ut faciens definitionem per suam cognitionem tale apprehendat genus, & talem differentiam, quæ sint convertibilia cum definito. Ubi vides Cognitionem apprehensivam dirigi ab hac regula, ne erret in apprehendendo genere & differentia. Idem dic ad regulas similes: v. g. *Definitio debet constare genere & differentiâ. Prædicatum propositionis affirmativæ veræ debet esse idem cum subjecto.* Faciunt enim hos sensus: *Definitio, scilicet formalis, sive conceptus definiens debet repræsentare genus & differentiam. Prædicatum formale vel conceptus prædicans, debet esse idem repræsentativè cum subjecto formali.*

Inst. 1. Cognitiones sunt objectum Logicæ; sed cognitiones sunt res; ergo. *R. D. min* cognitiones sunt res, h. e. non sunt quid fictum. C. sunt res prout res distinguuntur à cognitionibus N. *scilicet*: Res sunt objectum cognitionum; ergo si cognitiones sunt objectum Logicæ, etiam res erunt ejus objectum. *R. D. C.* etiam res erunt objectum Logicæ immediatum N. mediatum, mediantibus nimirum cognitionibus. C.

Inst. 2. Saltem res cognitæ erunt objectum
im-

immediatum Logicæ? *R. cum|dist.* Res cognitæ secundùm id, quod dicunt in obliquo & reduplicativè erunt objectum Logicæ. C. Secundùm id, quod dicunt in recto & exercitè. N. Res Cognitæ *reduplicativè*, i. e. ut cognitæ, significant ipsas cognitiones, quæ denominant res rectè cognitæ. *Dices:* Qui facit solam formam concreti, facit totum concretum, v. g. statuarius faciens formam statuæ, dicitur facere totam statuam. Ergo etiam Logica dirigendo & intendendo cognitionem rectam, dirigit & intendit simul rem rectè cognitam, sive totum concretum secundò intentionale. *R. D.*
Ant. Qui facit solam formam Concreti illam per se introducendo in subjectum, aut ordinando illam ad totum concretum, is facit totum concretum. C. qui facit solam formam præcisè, & in abstracto, non ordinando illam ad totum concretum constituendum, is facit totum concretum N. Logica nil intendit, nisi cognitionem rectam; quod autem hæc denominet res rectè cognitæ, hoc Logicæ per accidens est.

Inst. 3. Logica agit de distinctione syllogismi in Topicum & Analythicum, qui tantum ratione materiæ differunt: ergo de materia sive re agit; ergo & hæc erit ejus objectum. *R. D.*
Ant. Logica agit de distinctione *fundamentali* inter syllogismum Topicum & Analyticum N. de distinctione *formali*. C. Fundamentum & radix distinctionis inter hos syllogismos est materia, quæ in Topico est probabilis, in Analytico evidens. Hanc autem Logica certè non
 nisi

nisi *per accidens* solùm attingit, cùm totum finem suum obtineat in operatione mentis.

Inst. 4. Logica *proximè & per se* agit de prædicamentis; Sed hæc sunt res; ergo. *R. D. maj.* agit de prædicamentis *formalibus*, i. e. de conceptibus, quibus ordinantur prædicamenta. *C.* agit de prædicamentis *objectivis*. id est, de rebus, quæ ordinantur. *N.*

48. *Obj. 2. contra 2. partem.* Logica agit de genere, specie, universali &c. Sed hæc sunt res secundò intentionaliter sumptæ; ergo. *R. D. maj.* agit de iis secundùm id, quod dicunt *in recto*. *N.* Secundùm id, quod dicunt *in obliquo & extrinsecè*, i. e. agit de Cognitionibus Universalizantibus &c. *C.*

49. *Observa 1.* Dùm negatur, actus Logicæ habere pro objecto res, intelligendum id tantùm est de actibus *divergentibus*, non autem de *directis*, qualis est v. g. definitio hæc: *Animal rationale*. Dubium enim non est, actus ejusmodi habere pro objecto res, ut in allata definitione patet, quæ pro objecto habet hominem. Sed de ejusmodi actibus hæc non quaeritur, cùm non sint ipsa Logica. 2. Antecedenter ad conceptus nostros non datur objectum formale & materiale in Logica *quoad modum significandi*: datur tamen *quoad rem significatam*. Est autem objectum materiale *quoad modum significandi*, *Operatio intellectus præcisivè accepta*, sive *prout præscindit, an sit recta vel non*. Objectum formale Logicæ *quoad modum significandi* est *Rectitudo operationis, eadem*

dem

dem Logicè superveniens. Objectum materiale & formale Logicæ, quoad rem significatam, est *Operatio intellectûs, producta conformiter sua regula, à qua dirigitur.* Ex his jam patet, cur paulò ante dictum sit, objectum materiale & formale quoad modum significandi non dari *an-
tecedenter ad conceptus nostros*: nam non datur reverà operatio intellectûs in communi præ-
scindens à recta vel irrecta; à recta quidem *po-
sitive*, ab irrecta autem *negative*; sed objectum
materiale tantùm ita concipitur; nec rectitudo
operationi verè physicè supervenit, sed concipitur ei supervenire, & in ea tanquam in ob-
jecto materiali recipi non quidem *physicè*, ut
forma statuæ in ligno, sed *metaphysicè*, sicut
humanitas in homine.

§. III.

An voces sint objectum materiale Logicæ?

50. *Nota.* Vox est signum ad placitum, ad
conceptus cogitationesque nostras exprimen-
das institutum. Potest sumi vel primò- vel se-
cundò intentionaliter. *Primò intentionaliter*
sumpta, significat id, ad quod significandum
est instituta, neque est affecta aliquâ denomi-
natione Logicâ. *Secundò intentionaliter* sumpta,
est vox affecta denominatione Logicâ, & præ-
ter id, ad quod significandum instituta est, ali-
am adhuc habet significationem dependentem
ab intellectu, ut si dicam: *Homo est universale.*
In qua propositione vox *Homo* sumitur secun-
dò intentionaliter, quia præter naturam hu-
manam,